

Forpliktende samhandling om psykisk helse på Romerike

Kultur- og haldningsarbeid. Kompetanse og opplæring som kulturarbeid

Gunnar Singstad, leiar Mental Helse Akershus

Unni Berit Schjervheim, kommuneoverlege Ullensaker

Sigrun Heskestad, prosjektleiar

ROMERIKSPROSJEKTET (2010 – 2015)

Ullensaker
kommune

Skedsmo
kommune

Gjerdrum
kommune

Fet
kommune

Rælingen
kommune

Nannestad
kommune

Eidsvoll
kommune

Deltakarkommunar og innbyggjartal

Øvre Romerike: 68 776

- Eidsvoll 21 272
- Nannestad 11 175
- Ullensaker 30 330
- Gjerdrum 5 999

Nedre Romerike: 75 457

- Skedsmo 48 951
- Fet 10 461
- Rælingen 16 045

Pr. 1.4.2011

Samhandlingsmodell på Romerike

- Utgangspunkt: eksisterende tenester, ikkje byggje opp nye einingar, team eller avdelingar
- Innføre møteplassar og forpliktande samarbeidsformer
- Faste samhandlingsmøte i kvar kommune: følgje-med-ansvar og rådgjeving
- Arbeide tettare i lag, meir oppsøkjande og i nærmiljø
- Kunnskapsbasert behandling og oppfølging
- Systematisk kartlegging av behov og samhandlingsmønster

Evaluering

- Same målgruppe som for ACT-team
 - Forskingsbasert evaluering samkøyrert med nasjonal evaluering av ACT-team
 - Ansvar avd.sjef Torleif Ruud, Avd. FOU, Psykisk helsevern, Ahus
 - Evaluere nytta for brukarar
 - Kartleggje samhandlingsmønster mellom fagfolk
 - Vil m.a. samanlikne effekten av Romeriksmodellen med ACT
- Er norsk velferds- og helsetjeneste i stand til å yte eit kvalitativt godt tilbod til brukargruppa utan nye spesialiserte einingar?

Gunnar Singstad, medlem i styringsgruppen

Empowerment

- Empowerment – mennesker blir gitt myndighet dvs. makt og autoritet i eget liv og mulighet til å handle ut fra egen overbevisning

Definisjon av brukarmedvirkning

- Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon:

Brukermedvirkning er når en bruker eller
brukerrepresentant
går i dialog med politikere og/eller tjenesteytere
og på like fot med dem tilbyr kompetanse
og spesialkunnskap
– basert på egne eller andres erfaringer –
for å løse ulike samfunnsoppgaver

Sårbare grupper

- Psykisk syke og rusmisbrukere er i liten grad representert i brukerrådene, de er lite aktive i brukerorganisasjonene, og deres pårørende er ofte for skamfulle og ydmyke til å stå på barrikadene for sine syke. Resultatet er at disse brukerne gang på gang faller utenfor utviklingen.

Noen sitater fra brukere

- "Hvis jeg som bruker (pasient) sier hva jeg mener og er helt ærlig, så kan jeg få det vanskelig. Helsepersonell er redde for å overlate makt til brukeren, og for å vise at de ikke kan alt"
- "Begge parter har ansvar for kommunikasjonen, men det er krevende å være en god bruker i dette systemet, en må ha god helse. Det forventes at jeg er schizofren og tvangsinnlagt og at jeg kommuniserer som en administrator".

HVORFOR BRUKERMEDVIRKNING?

- Erfaringskompetanse er viktig for å bidra til å kvalitetssikre tjenestene
- Brukermedvirkning er med på å styrke de brukerne som deltar - bygger selvtillit og egenverd og er aktiviserende
- Brukermedvirkerne er ofte talerør for de svakeste – de som ikke tør å fremme sin egen sak
- Brukermedvirkning er både en menneskerett og en demokratisk rettighet

HVA BURDE VÆRT MER PÅ Plass på Romerike?

- Mer aktiv overføring av erfaringskunnskap fra brukere til fagpersoner
- Mer forskning om brukeres erfaringer
- Brukerutvalg på alle DPSene på Ahus
- Flere brukerstyrte senger på DPSene
- 0 visjon på ventetider ved DPSene
- Døgnåpne akutt-team som må bli mer ambulerende (24/7- beredskap)
- Egen syketransport ved akutte innleggelser
- Flere ansettelser av Medarbeidere med brukererfaring
- Økte ressurser til samhandling kommuner – DPS både økonomisk og personellmessig for å jobbe mer ambulant – utvidelse av Romeriksprosjektet
- Mer tilbud om Åpne dialoger i nettverksmøte

Unni-Berit Schjervheim, leder av styringsgruppen

Helhetlige pasientforløp

–også for pasienter med psykiske helseproblemer, ev. rus

- Bedre samhandling med brukere og pårørende
- Bedre samhandling internt i kommunene
- Bedre samhandling internt i AHUS
- Bedre samhandling mellom kommuner og AHUS
- Bedre samhandling med samarbeidspartnere, for eksempel. NAV, fastleger, andre

Holdninger og kultur

LIKEVERD

- Brukerinvolvering
- Respekt for hverandres ansvar, roller og kompetanse
- Finne gode løsninger sammen, med brukeren og pårørende i fokus
- Gi gode tjenester på brukernes premisser

Planlegge for nye utfordringer

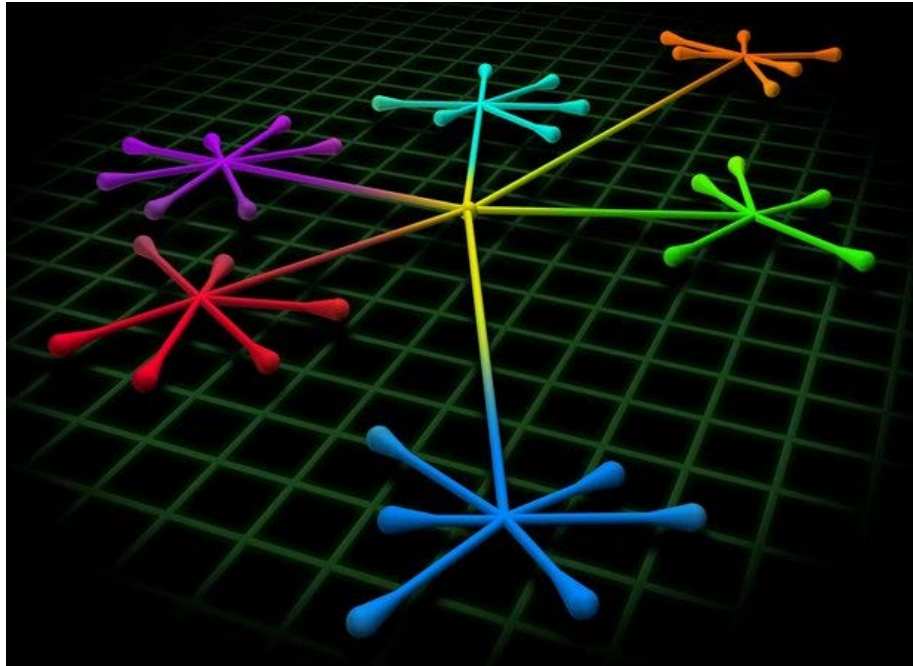
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

Koordinerte tjenester

Samspill og
koordinering av
ulike tjenester er
avgjørende

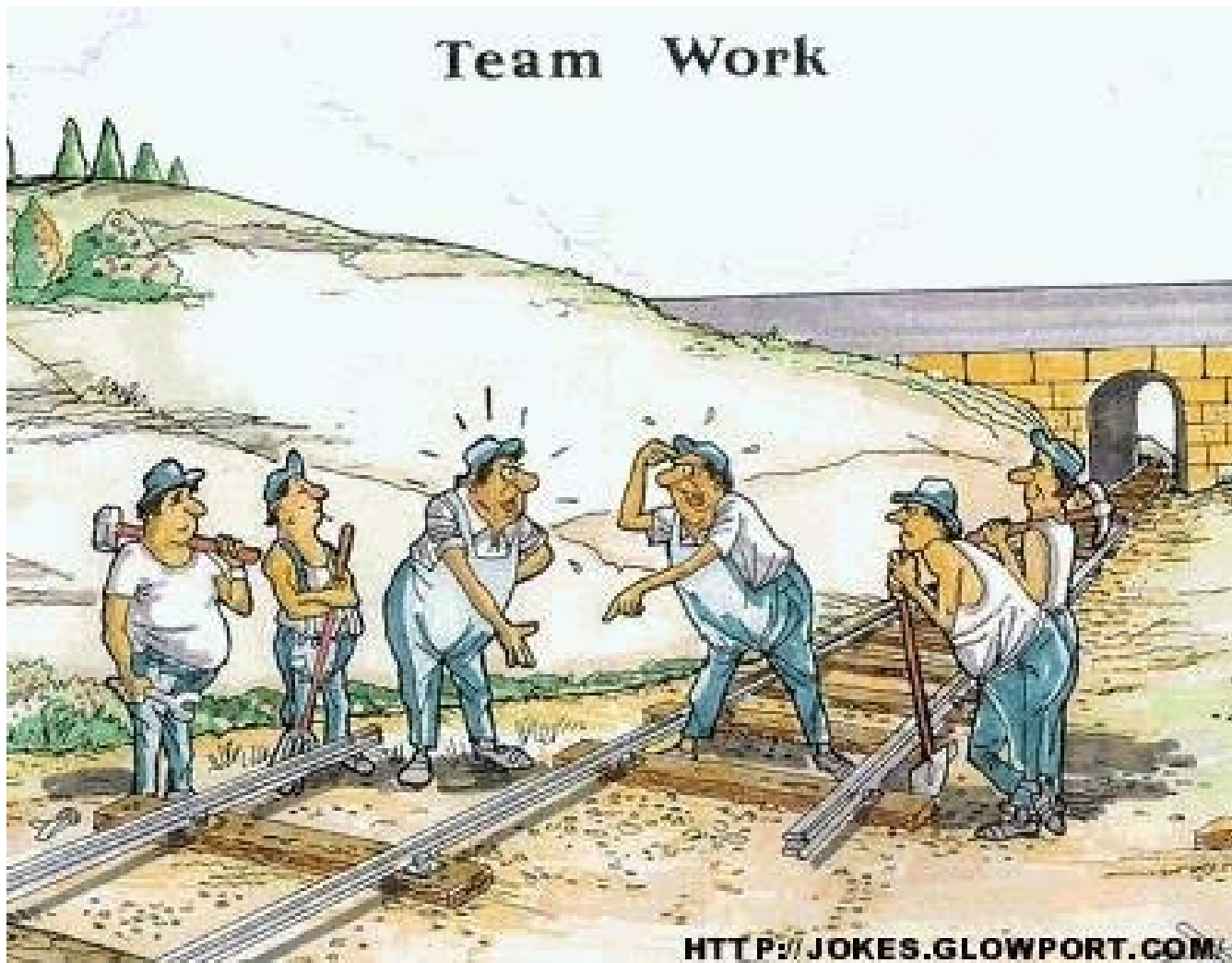
Helhetstenkning

Hva er viktig å legge vekt på?

- Hensikten med våre tjenester - Hvem er vi til for?
- Holdninger, etiske prinsipper
- Hva betyr *samhandling* i praksis?
- Gjensidig respekt og forståelse
- Lage gode nettverk
 - kjenne våre ulike tjenestetilbud, lovverk, roller, muligheter og begrensinger
- Ha riktig og tilstrekkelig kompetanse
 - fag og relasjonskompetanse
- Legge vekt på god dialog, åpne samtaler og aktiv lytting, gjerne ved bruk av nettverksmøter

Erfaringar

- Ulike samhandlingstradisjonar på Romerike
- Kontinuerleg arbeid med å forplikte alle ledd og alle nivå og å løyse samhandlingshinder som prosjektet avdekker
- Behov for å analysere kvar samhandlingshinderet er skapt; lokalt eller sentralt
- Utfordrer arbeidskulturar, haldningar og maktfordeling
- Avdekkjer behov for vidare omstrukturering av psykisk helsevern til meir lokalbaserte tilbod med lettare tilgang på hjelp

Håndbok i forpliktende samhandling

- Om ulike element i Romeriksmodellen
- Forpliktende samhandling – definisjon og konkretisering
- Kvalitetssikring og behandlarstøtte
- Oversikt over faglitteratur
- Handboka blir vidareutvikla av prosjektdeltakarane
- Førsteutgåve nyåret 2012

Opplæringsprogram hausten 2010 og 2011

- Samhandling og kontaktetablering
- Brukermedverknad og brukarerfaringar
- Oversikt kunnskapsbaserte behandlingsformer ved psykose og samtidig rusliding
- Kunnskapsbasert rehabilitering og recovery
- Open dialog og nettverksmøte

SOLSKINNSHISTORIEDAGEN 25. AUGUST 2011

Åpning ved Tord Dale, politisk rådgiver, HOD

TONNA BRIX. Utdrag fra forestillingen Vendepunkt.
Kenneth Holt og Hakan Pandul

Den gode gartner. Hvordan hjelpe mennesker til vekst og utvikling? Arnhild Lauveng, forfatter/psykolog/stipendiat

Hvordan ikke gi opp når pasienten er helt håpløs? Samtale mellom Heidi Hansen, RIO, og Finn Bovim, bydelsoverlege

Fra jord til ord. En fortelling om og med Fru Lise Sæther om egne erfaringer fra et levd liv

Når alle stemmer blir hørt. Om åpne dialoger i en familie.
Samtale mellom Anne-Grete Moland, Alf-Henning Moland og Ulla Rosengren

Sammenhenger - om erfaring, sykdom og medisinsk praksis.
Eli Berg, overlege/forsker

Tiltak for å styrke kultur og haldningar i tenestene på Romerike

- ❖ Medarbeidar med brukarerfaring (MB)
- ❖ Kartlegge brukarmedverknad i tenestene (HiOA)
- ❖ Formidle brukarerfaringar i opplæring
- ❖ Formidle forskning om tilfrisking (recovery)
- ❖ Open dialog og nettverksmøte
- ❖ Brukarstyrte innleggingar
- ❖ Hospitering begge vegar
- ❖ "Avpsykiatrisere" språket

Utfordring 1

Sterkt fokus på produktivitet

til hindre for

samhandling?

Utfordring 2

Kommunal forvaltnings- og rettighetskultur

i møte med

spesialisthelsetenestas behandlingskultur

Utfordring 3

Individualterapeutisk

tilnærming

til hinder for samhandling?

Utfordring 4

Dette er

ikkje mitt bord og

andre stolleikar.....

***Det heiter ikkje: eg - no lenger.
Heretter heiter det: vi.***

Halldis Moren Vesaas. *Tung tids tale*, 1945.